

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/76/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722200127
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8722200127.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a JUDr. Elišky Har Tzvi v právnej veci navrhovateľky: U. R., narodená XX.XX.XXXX, bytom R., O. F. XXX/XX, právne zastúpená Mgr. Luciou Lorenčíkovou, advokátka, Murgašova 86/1, 058 01 Poprad proti osobe povinnej z platenia výživného : V. L., narodený XX.XX.XXXX, bytom R. V., X. H. XXX, právne zastúpený AK Hudzík & Partners, s.r.o. Mnoheľova 830/15, Poprad, v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní povinného z platenia výživného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 15P/6/2022 - 277 zo dňa 02.04.2025, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch I., II., IV.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je zvýšenie výživného zo strany povinného z platenia výživného (ďalej aj ako „povinný“) pre oprávnenú (ďalej aj ako „dcéra“). Návrh bol podaný oprávnenou v roku 2022 poukazujúc na to, že od poslednej úpravy výživného od roku 2013 došlo k podstatnej zmene pomerov na jej strane. Stala sa študentkou strednej školy, pričom v priebehu konania sa stala študentkou denného štúdia vysokej školy.

2. Povinný z platenia výživného s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasil, poukazujúc predovšetkým na svoje možnosti a schopnosti, jeho invaliditu a konanie zo strany matky navrhovateľky, ktoré podľa jeho tvrdenia znamenalo stratu jeho nehnuteľného majetku.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Poprad (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom, č.k. 15P 6/2022 - 277 rozhodol tak, že:

„I. M e n í rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 15P/239/2013 - 23 zo dňa 27.11.2013, pokiaľ ním bolo rozhodnuté o výživnom na v tom čase mal. U. R. tak, že toto výživné sa z v y š u j e zo strany odporcu V. L. voči navrhovateľke U. R. za obdobie od 18.1.2022 do 30.6.2024 zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 180,- eur a od 1.7.2024 zo sumy 180,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, ktoré výživné je splatné vždy do 15.-ho dňa v mesiaci k rukám U. R..

II. Zaostalé výživné za obdobie od 18.1.2022 do 31.3.2025 v sume 3 301,30 eur je odporca p o v i n n ý uhradiť k rukám navrhovateľky v 100,- eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľky z a m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

4. Súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 62 ods. 1, § 62 ods. 2, § 62 ods. 4, § 62 ods. 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine. Súd poukazuje na to, že zo skutočného stavu vyplynuli závery, že naposledy bolo o výške výživného zo strany povinného rozhodované rozsudkom č.k. 15P 239/2013 - 23 zo dňa 27.11.2023. V tom čase bola maloletá žiačkou štvrtého ročníka základnej školy. Matka pracovala ako predavačka s príjmom 350 € mesačne. Otec bol živnostník, ale živnosť mal prerušenú, bol v evidencii úradu práce, bol bez príjmu. Súd ďalej konštatuje zmenené pomery a navýšené výdaje na strane plnoletej navrhovateľky.

5. V priebehu konania navrhovateľka dovŕšila plnoletosť a vstúpila do konania. V čase podania návrhu navštevovala X. ročník U. D. v Z. H., kde školné činilo 150 eur ročne. Okrem toho mala výdavky spojené s cestovným, do školy denne dochádzala, ďalej bežné výdavky na stravu a ošatenie, hygienické potreby, kozmetiku taktiež cca 150 eur mesačne, výdavky spojené s mobilnými službami a stravou okolo 150 eur mesačne. Na stužkovú slávnosť sa skladali sumou 20 eur mesačne. Po ukončení strednej školy maturitou v akademickom roku 2023/2024 navštevovala prvý ročník O. H. F. N. M. a H. v V., odbor H. F.. Za bývanie hradila sumu 160 eur mesačne, ďalej mala bežné výdavky na štúdium, cestovné, stravné, telefón, internet a podobne. Zakupovala program Adobe, ktorý splácala v sume 20 eur mesačne. V rámci voľnočasových aktivít navštevovala fitness, kde permanentka činila 30 eur mesačne. Počas štúdia nemala možnosť brigádnicky si privyrobiť a výdavky presahujúce výživné zo strany otca hradila matka navrhovateľky. V akademickom roku 2024/2025 začala navrhovateľka navštevovať prvý ročník bakalárskeho študijného programu kreatívni marketing a komunikace na Y. škole F. F. v J.. V súvislosti so štúdiom poplatok za semester činí 50 400 Kč, čo v prepočte predstavuje cca 2000 eur. Je ubytovaná na vysokoškolskom internáte, za ktorý mesačne hradí 180 - 190 eur. Okrem toho má bežné výdavky na zakúpenie stravy, ošatenie, hygienických potrieb, cestovného a podobne. Tieto skutočnosti doložila navrhovateľka dokladom a potvrdením o štúdiu na N. sv. M. a H. v V. ako aj potvrdením o štúdiu a zapísaním do prvého ročníka Y. školy F. F. v J..

6. Vo vzťahu k povinnému poukazuje súd na zistenia, že z rozhodnutia Sociálnej poisťovne vyplýva, že otec navrhovateľky V. L. poberá invalidný dôchodok toho času vo výške 280,40 eur mesačne. Je uznaný invalidným od 30.9.2020 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %. Býva v podnájme, za ktorý hradí 250 eur mesačne. Na lieky zatiaľ nedopláca. V priebehu roku 2023 si privyrobil v zahraničí, kde pracoval ako montážny robotník po dobu troch mesiacov a kde jeho príjem predstavoval 4000 eur mesačne, za ubytovanie mu strhávali sumu 600 eur mesačne. Nie je evidovaný na úrade práce. Je vlastníkom staršieho ojazdeného vozidla, rok výroby 2012. Ďalej má výdavky na pohonné hmoty cca 50 eur mesačne a paušál na telefón hradí cca 35 eur mesačne. V čase podania návrhu mal ešte jednu vyživovaciu povinnosť vo výške 100 eur mesačne k dcére, ktorá študovala na vysokej škole, túto ukončila v júni 2024 a od augusta 2024 je riadne zamestnaná. Z prehľadu účtu povinného mal súd preukázané, že si privyrobil za obdobie august až október 2023 sumu 4000 eur mesačne, kedy pracoval v zahraničí. Ďalej z výpisu účtu vyplýva, že sa pravidelne stravuje v reštauračnom zariadení, čo pri poberaní invalidného dôchodku by si nemohol reálne dovoliť a nebolo by to v jeho možnostiach. Po ukončení exekúcie a po odpočítaní nákladov bude odporcovi vyplatená zostatková suma z dražby nehnuteľností.

7. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že na strane navrhovateľky došlo k výraznej zmene pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu vo veci, kedy v čase predchádzajúceho rozhodnutia mal. U. navštevovala X. ročník základnej školy. V čase podania návrhu na zvýšenie výživného bola už vo veku sedemnásť rokov a navštevovala tretí ročník U. D. v Z. H.. Už v tom čase došlo k výraznej zmene pomerov na strane navrhovateľky, v čase podania návrhu mala už výdavky spojené so štúdiom, keďže študovala na U. D. v Z. H., kde poplatok činil 150 eur ročne, ďalej to boli výdavky na cestovné, stužkovú slávnosť, zakúpenie školských potrieb, pomôcok, už v tom čase si zakupovala notebook, ktorý neskôr používa aj pri štúdiu na vysokej škole. Ďalej to boli výdavky na zakúpenie bežného ošatenia,

obuvi, stravy, hygienických potrieb, na voľnočasové aktivity, poplatky za telefón a podobne. Po ukončení strednej školy v školskom roku 2023/2024 začala navštevovať prvý ročník denného štúdia N. sv. M. a H. v V., fakulta masmediálnej komunikácie. Za bývanie v tom čase hradila 160 eur mesačne, čo súd pokladá za primerané náklady na bývanie u študenta vysokej školy. Súd tiež zbral do úvahy ďalšie výdavky týkajúce sa cestovného, poplatky za stravu, zakúpenie študijného programu a ostatné výdavky súvisiace s vysokoškolským štúdiom. v prípade ak aj cestovné pre študentov bolo v tom čase zadarmo, alebo za nižší poplatok, autobusové spojenie bolo potrebné preplatiť. Príjem na strane navrhovateľky bol zistený len za obdobie prázdnin po ukončení strednej školy a pred nástupom na vysokú školu, kde si v zahraničí privyrobila sumu 1 500 eur, ktorú následne použila na poplatky spojené so štúdiom na vysokej škole. V akademickom roku 2024/2025 nastúpila do prvého ročníka vysokej školy F. F. v J.. Poplatok za semester predstavuje cca 2000 eur. Opätovne sú to poplatky za bývanie, vysokoškolský internát mesačne 180 - 190 eur a ďalej bežné výdavky na zakúpenie stravy, ošatenia hygienických potrieb, cestovné, poplatky za telefón a internet. Počas konania vo veci nežiadala v súvislosti s nástupom na túto vysokú školu zvýšiť výživné, od podania návrhu žiadala určiť výživné v sume 200 eur. Aj v tejto súvislosti má súd za to, že nie je dôvodné vyjadrenie otca a právneho zástupcu s tým, že sa jedná o špekuláciu zo strany navrhovateľky zvýšiť si náklady na štúdium. V tomto smere súd poukazuje na to, že je slobodnou vôľou vybrať si školu, ktorá zodpovedá príprave na budúce povolanie a ktorú aj reálne môže ukončiť v čase zodpovedajúcim štúdiu na vysokej škole. Samotná navrhovateľka odôvodnila aj túto formu štúdia tým, že vždy chcela študovať v zahraničí, avšak v čase, keď študovala v zahraničí jej staršia sestra, si to vzhľadom finančnej situácii v rodine nemohla dovoliť. Po ukončení vysokoškolského štúdia staršej sestry si túto zmenu mohla vykonať a matka navrhovateľky prispieva aj na takúto formu štúdia. Preto súd nepokladá zmenu vysokej školy za špekulatívnu zo strany navrhovateľky.

8. Vo vzťahu k námietkam povinného na zapretie otcovstva poukazuje na to, že táto otázka je právne bezvýznamná, keďže je povinný stále zapísaný ako biologický otec oprávnenej. Pokiaľ ide o dlžné výživné vyrátal ho súd v súlade so zvýšeným výživným za obdobie od 18.01. 2022 do 31.03.2025 vo výške 3301,30 €, ktoré určil zaplatiť povinnému v 100 eurových splátkach spolu s bežným výživným.

III. Obsah odvolania a vyjadrenia k odvolaniu

9. Proti tomuto rozsudku s výnimkou výroku III. podal odvolanie povinný z platenia výživného. V odvolaní poukazuje na to, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci a nesprávne právne vec posúdil. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že na strane povinného sa od roku 2022 podstatne zmenili dôležité okolnosti, a to je zmena majetkových pomerov, zhoršené zdravie po úraze a pracovná schopnosť dosahovať reálny zárobok. Súd podľa jeho názoru v rozhodnutí iba konštatuje existenciu zmeny pomerov na strane plnoletej, ale neberie do úvahy znížené možnosti zabezpečiť si nevyhnutnú vlastnú existenciu na jeho strane. Uprednostnila oprávnená štúdium na vysokej škole v O. K. napriek tomu, že on sám nie vlastnou vinou prišiel o bývanie. Podstatnú časť svojho výrobného potenciálu na zabezpečenie finančných prostriedkov pre výživu svojej osoby a výživy svojich pokrvných detí má za to, že bezdôvodne oprávnená zmenila vysokú školu, pričom súd iba konštatoval, že ide o slobodu jej rozhodovania pri voľbe. Súd teda nesprávne danú skutočnosť posúdil. Zhoršili sa jeho možnosti na zabezpečenie dostatočného finančného príjmu aj v dôsledku správania matky, keďže došlo k exekučnému konaniu. Navrhovateľka má spôsobilosť samostatne sa živiť, čo môže byť skôr dôvodom na zánik vyživovacej povinnosti. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrh zamietol.

10. Oprávnená podala vyjadrenie k odvolaniu. Navrhuje napadnutý rozsudok posúdiť ako vecne správny. Poukazuje na to, že jediným zdrojom príjmu povinného nie je len invalidný dôchodok, ale dokáže si privyrobiť, čo bolo v konaní zistené, že cca po dobu troch mesiacov si zarobil sumu 4000 € mesačne, z exekučného rozvrhu má mu byť vyplatená suma 66 000 €. Priemerný príjem stolára podľa verejne dostupných ponúk je 1500 € mesačne aj pri 40 % úväzku ide o 600 až 700 € mesačne. Okrem toho bolo preukázané, že otec prispieva darmi svojej ďalšej dcére, netrpí existenčnou núdzou, práve naopak jeho správaní svedčí o možnosti príjem dosahovať. Súd vypočítal, že výživné nepresahuje 20 % z takéhoto príjmu a teda je primerané aj po tom, čo došlo k zániku vyživovacej povinnosti otca k plnoletej druhej dcére. Podľa názoru navrhovateľky ani prípadné pochybenia exekútora nemajú vplyv na povinnosť rodiča plniť si výživné. Otec však kumuluje dlh na výživnom.

11. K vyjadreniu navrhovateľky povinný uviedol, že pokiaľ si privyrobil tak to bolo príležitostne. Pri jeho zdravotnom hendikepe sumu 600 €- 700 € mesačne nie je schopný dosahovať. Sumu 66 000 € z výťažku stále neobdržal.

12. K vyjadreniu povinného bolo podané vyjadrenie navrhovateľkou, ktorá navrhuje potvrdiť rozsudok ako vecne správny.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie povinného z platenia výživného nie je dôvodné.

14. Odvolací súd posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených odvolateľom a to, či súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (porovnaj Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

15. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, pretože jeho argumentácia bola vecne správna.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní odvolateľom, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky, za daných skutkových okolností, na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k zmene rozsahu výživného zo strany povinného pre oprávnenú.

18. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd považuje napadnutý rozsudok vo výrokoch o výživnom a dlžnom výživnom za vecne správny. Súd prvej inštancie správne o výške výživného rozhodoval v súlade s ustanoveniami § 62, § 75 Zákona o rodine. Ohľadne skutkových otázok posudzovaných súdom prvej inštancie neučinil odvolací súd odlišný skutkový záver.

19. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.01.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

20. Vo vzťahu k napadnutým výrokom o výživnom povinný z platenia v podanom odvolaní namieta správnosť napadnutého rozsudku, keďže súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k výživnému. Zhrnúc jeho odvolacie námietky namieta nesprávnosť záveru súdu vo vzťahu k rozsahu výživnému, bez prihliadnutia na jeho reálne príjmy.

21. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil existenciu dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného v časti týkajúcej sa výživného pre navrhovateľa v zmysle § 78 ods.1 Zákona o rodine a to z hľadiska zmeny pomerov na strane oboch subjektov. O výške výživného rozhodoval podľa ustanovení § 75 Zákona o rodine.

22. Odvolací súd v danej veci zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a uložil súdu po zrušení veci, aby venoval pozornosť pri zisťovaní skutočného stavu veci a možnostiam a schopnostiam povinného z platenia výživného z dôvodu, že v pôvodnom rozhodnutí absentovalo zdôvodnenie výšky a ustálenie príjmu potencionálneho príjmu na strane povinného a opätovne zisťoval pomery na strane oprávnenej osoby. Súd prvej inštancie po zrušení rozsudku doplnil dokazovanie, zisťoval pomery na strane oprávnenej, na strane oboch povinných rodičov, dokazovanie zhodnotil, z ktorého dôvodil skutkové závery, ktoré odvolací súd považuje za správne a dopĺňa argumenty o vecnej správnosti rozhodnutia nasledovne.

23. Pokiaľ ide o námietku odvolateľa, že súd nevyhodnotil existenciu podstatnej zmeny pomerov na strane účastníkov konania je potrebné uviesť, že táto námietka nie je opodstatnená. Súd odôvodnil zmenu pomerov na strane oprávnenej ako aj povinného, pričom prihliadol na podstatné a závažné zmeny na strane oprávnenej a povinného. Konštatoval, že nešlo o zmeny krátkodobého charakteru a vychádzajúc zo zisteného skutočného stavu veci je možné uzavrieť, že ide o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ pôvodného rozhodnutia. Tie zmeny sú zistené súdom správne a dôvodne.

24. Súd správne uzavrel, že pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj ustanovenie § 121 CMP. Zmena rozsudku o výžive je možná, ak sa zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku výživného. V zmysle ustálenej judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Pri rozhodovaní o zmene výživného v zmysle citovaných ustanovení zákona je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho, ako i nového rozhodovania. Je pritom potrebné prihliadnuť k všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, oprávneneho, alebo objektívne napríklad vývojom životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného.

25. Určenie výšky výživného na dieťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci nezameniteľných s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj č.k. 5Cdo/87/2017). Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú sudy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj č.k. 8Cdo/50/2017).

26. V prejednávanej veci je navrhovateľka odkázaná na výživu svojich rodičov napriek dosiahnutiu plnoletosti. Daná rozhodná skutočnosť nie je sporná a súd ju vyhodnotil správne.

27. Súd odôvodňuje vo svojom rozhodnutí zistenú zmenu pomerov na strane povinných rodičov z výživného a na strane oprávnenej. Pokiaľ ide o zistenú zmenu pomerov na strane oprávnenej, túto súd dostatočným spôsobom zistil a odôvodňuje túto zistenú zmenu pomerov v bode 8 súdneho rozhodnutia. Preukázateľne naposledy bolo výživné stanovené v roku 2013, teda pred dvanástimi rokmi. Oprávnená bola žiačkou Y. ročníka základnej školy. V čase podania návrhu bola študentkou už V. ročníka strednej školy a neskôr sa stala študentkou vysokej školy. Vo vzťahu k zmene pomerov na strane oprávnenej smeruje jedna z odvolacích námietok povinného, ktorý poukazuje na to, že oprávnená sa svojvoľne rozhodla zmeniť štúdium na vysokej škole na území R. republiky a študuje na území O. republiky, a to v J.. Stala sa študentkou Y. školy F. F. v J.. Podľa jeho názoru súd dostatočne neprihliadol na to, že ide o akési svojvoľné rozhodnutie oprávnenej, ktoré zároveň navyšuje oprávnené výdaje na jej

výživu. Je potrebné uviesť, že preukázateľne došlo k zmene rozhodnutia navrhovateľky študovať na inej vysokej škole, pričom ukončila štúdium na N. v V. a stala sa študentkou Y. školy F. F. v J.. Je možno súhlasiť s odvolateľom iba v tom smere, že výdaje v súvislosti so štúdiom na tejto zahraničnej škole sú vyššie ako na štúdiom na Slovensku, pričom ale tieto výdaje sa navýšili o poplatok za školné vo výške 2 000 € mesačne, náklady súvisiace s vysokoškolským internátom sú porovnateľné ako na území Slovenskej republiky a určite sú porovnateľné náklady na nákup školských pomôcok, či nákladov, ktoré súvisia s nákupom potrieb. Je však potrebné uviesť že stanovené výživné súdom, ktoré prihliada na schopnosti a možnosti povinného vo výške 180 € až 200 €, v podstate postačuje iba na uspokojovanie nákladov, napríklad na poplatky spojené s ubytovaním na vysokoškolskom internáte. Tú ďalšiu podstatnú časť súvisiacu s výživou oprávnenej, a teda s uspokojovaním a platením poplatkov súvisiacich so štúdiom, a teda výživou celkovou navrhovateľky ostáva na strane druhého z rodičov, a to na strane matky. Takže pokiaľ aj navrhovateľka zvýšila náklady súvisiace s výživou, výživné stanovené súdom nepostačuje na pokrytie ďalších výdajov a tá prevažná miera ostáva napriek schopnostiam a možnostiam druhého z povinných rodičov napriek určitej miere osobnej starostlivosti na strane matky. Námietka zmeny štúdia nie je tak z týchto dôvodov závažnou pre prijatie záveru o nesprávnom závere súdu o potrebe zvýšenia výživného zo strany povinného. Preukázateľne sa však výdavky oproti stavu v čase pôvodného rozhodovania na oprávnenú zvýšili a to jednak z hľadiska výdavkov z hľadiska jej veku a potrieb, ktoré boli súdom konštatované v súvislosti s prechodom na iný stupeň vzdelávania. Pri stanovení odôvodnených potrieb plnoletej navrhovateľky je potrebné uviesť ešte, že nie všetky výdavky, najmä pokiaľ ide o bežné výdaje, musia byť exaktne preukázané, najmä ak ide o skutočnosti všeobecne známe ako sú výdavky na oblečenie, obuv, hygienické potreby, prípadne školské potreby. Pri kvantifikácii peňažného vyjadrenia objektívneho nárastu životných nákladov oprávnenej odvolací súd nemieni bazírovať na striktnom vyčíslení jednotlivito vynakladaných výdavkov. Je potrebné tiež reflektovať osobnú starostlivosť matky, ktorá napriek samostatnosti navrhovateľky a v dôsledku stúpajúceho veku už nie je taká markantná, ako v čase poslednej úpravy výživného, nemožno ju však opomínať, aj keď navrhovateľka študuje v mieste mimo miesta bydliska.

28. V každom rozhodovaní o zmene pomerov je však povinný súd pri rozhodovaní o výške výživného, prihliadať aj na vývoj životných nákladov. Treba odlišovať objektívnu okolnosť vývoja životných nákladov zasahujúcu tak do oprávneného, ako aj povinného, ktorá je vyjadrená príslušnými štatistickými ukazovateľmi, nárast cien, nárast životných nákladov od subjektívneho zvýšenia životných nákladov z určitých dôvodov, ktoré samo o sebe môže byť relevantnou zmenou pomerov. Valorizačná klauzula je viazaná na potrebu súdneho konania. Inak sa vo výške výživného neprejaví.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd má za to, že na strane osoby oprávnenej nastal objektívny nárast životných nákladov, na ktorý je potrebné pri zmene pomerov prihliadať v zmysle ustanovenia § 78 ods. 3 zákona o rodine. Tzv. valorizačná klauzula obsiahnutá v ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky (vývoj) životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejmá napríklad z cien spotrebného koša, z miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna. Z ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama osebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného (zvýšenie). Výživné 100,- Eur v roku 2013 pokrylo potreby v tom čase maloletej do výšky základnej miery nevyhnutných potrieb maloletej (spolu s podielom matky na výživnom) aj potreby súvisiace s jej zdravotným stavom a návštevou školského zariadenia a jej odôvodnené potreby. Možno prijať záver, že počas doby 12 rokov nastal objektívny nárast životných nákladov. Tento možno zdôvodniť aj mierou inflácie, nárastom životného zákonného minima či minimálnej mzdy.

30. Ďalšia námietka povinného sa dotýka nesprávne stanoveného jeho príjmu, ktorý súd stanovil ako základ pre výšku rozsahu výživného. Pri porovnaní pomerov na strane povinného v čase pôvodného konania a pomerov v čase rozhodnom pre posúdenie existencie zmeny na strane povinného, vychádzajúc zo zisteného skutočného stavu je potrebné konštatovať nasledovné. V čase pôvodného rozhodovania súdu o výške výživného bol povinný evidovaný ako živnostník zapísaný v živnostenskom registri s prerušením vykonávania živnostenskej činnosti, bol bez pracovného alebo akéhokoľvek iného príjmu. Výživné bolo stanovené na základe rozhodnutia súdu, ale rodičia uzavreli rodičovskú dohodu, ktorú súd schválil. V čase pôvodného rozhodovania bol povinný spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných v katastrálnom území R. V. na LV č. XXX. V roku XXXX bol súdom schválený príklep súdneho exekútora udelený na dražbe konanej 21. 11. 2021, pretože došlo k predaju tejto nehnuteľnosti. Vo vzťahu

k matke je konštatovaná zmena pomerov, tá dosahuje v súčasnosti príjem vo výške 976 €, pričom predtým jej príjem bol 350 €.

31. Súd prvej inštancie konštatuje, že došlo k zmene pomerov na strane povinného tým, že sa od poslednej úpravy znížila miera jeho schopnosti pracovať a sa stal invalidným s posúdenou mierou invalidity vo výške 60 %. Nastala teda miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (čl. 221). Prácu, ktorú vykonával otec súvisela s možnosťou vykonávať prácu ako stolár, keďže mal dielňu. Jeho mesačný invalidný dôchodok je vo výške 280 € mesačne. Táto suma je od 01.01.2026, predtým jeho príjem bol vo výške 274,60 € mesačne. Pokiaľ ide o námietku odvolateľa, že súd nesprávne pristúpil k posúdeniu možnosti otca dosahovať potencionálny príjem, táto neobstojí. Súd správne pristúpil k posúdeniu možnosti otca dosahovať potencionálny príjem, teda iný príjem než, ktorý v rozhodnom období od podania návrhu deklaruje.

32. Odvolací súd ako aj súd prvej inštancie vnímal a vníma zníženú mieru schopnosti pracovať na strane povinného, v rozsahu 60 %, nepopierateľne je to zmena pomerov na strane povinného. Treba podotknúť že v čase pôvodného rozhodovania bol bez preukázateľného príjmu. Vo vzťahu k otázke možnosti, aký príjem je otec schopný dosahovať je potrebné vychádzať zo záverov ako už bolo konštatované, že otec je uznaný čiastočne invalidným a došlo k miere poklesu schopnosti vykonávať jeho prácu v rozsahu 60 %. Súd prihliadol jeho reálny príjem, otca ktorý dosahoval v roku 2023, kedy prácu vykonával a dosahoval za rozhodné obdobie od augusta až do októbra 2023 priemerný príjem vo výške 3400 € mesačne vychádzajúc z tvrdení otca. Súd následne po ukončení danej práce za ďalšie obdobie hypoteticky stanovil schopnosť otca v rozhodnom posudzovanom období vykonávať prácu, ktorá mu prináša príjem. Je potrebné uviesť, že otec v priebehu dokazovania pred súdom poukázal iba na prácu, ktorú si našiel v roku 2023. Iné dôkazy o tom, že si hľadal prácu s prihliadnutím na jeho invaliditu nepredložil súdu.

33. Súd vychádzal z ponuky práce, ktoré sú uvedené na portáloch, či už Profesia.sk, Kariéra.sk.. Priemerný mesačný zárobok ponúknutý pre odbor stolár bol 1500 € mesačne. Pokiaľ by túto prácu vykonával v rozsahu 40 %, príjem by predstavoval minimálne sumu 600 až 700 € mesačne. Po pripočítaní invalidného dôchodku by táto suma predstavovala 900 € mesačne. Odvolateľ namieta, že tento príjem súdom je stanovený hypoteticky, pretože nejde o jeho reálne zárobkové schopnosti a možnosti.

34. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

35. Základné pravidlá pre určenie výšky výživného obsiahnuté v ust. § 75 Zákona o rodine sa vzťahujú na všetky druhy vyživovacích povinností a príspevkov, pričom je dlhoročnou zaužívanou praxou v súdnych konaniach stanoviť ich rozsah zo základu predstavujúceho čistý príjem (aj potencionálny) povinnej osoby. Zároveň možno konštatovať, že v prejednávanej veci bolo splnené, že na základe uvedeného vymedzenia príjmu otca, súd bol schopný urobiť dostatočnú predstavu o jeho majetkových pomeroch.

36. Samozrejme, že zákonodarca nestanovuje striktný spôsob výpočtu výživného a tak súdy musia v jednotlivých prípadoch vždy uvážiť všetky zákonom uvedené kritéria a výživné určiť vo výške zodpovedajúcej týmto kritériám, rovnako tak zmyslu a účelu výživného (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 4239/12 zo dňa 10.06.2013).

37. Potencialita príjmov znamená v reálnom použití v súlade s právnou normou situáciu, kedy povinný nevyvíja dostatočnú aktivitu k tomu, aby svoje dieťa zabezpečil, aby dieťa malo uspokojené základné potreby, ktoré súvisia s jeho výživou a aj potreby, ktoré nie sú základné, ktoré sú nad rámec, ale súvisia s uspokojovaním možnosti, ktoré prináležia veku a potrebám maloletého dieťaťa. Potencialita teda znamená de facto, že povinný môže v daných podmienkach dosahovať zvýšený príjem než deklaruje v rozhodnom období. V podstate to znamená, že povinný by v takejto situácii mal začať hľadať lepšiu zárobkovú činnosť, než tú, ktorú deklaroval pre to rozhodné obdobie.

38. V zásade možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie pokiaľ vychádzal z potencionálnych možností povinného s použitím jeho predchádzajúcej kvalifikácie. Podľa mzdového portálu Platy.sk, stolári zarábajú na Slovensku približne od 1210 € až do 3348 € hrubého mesačne (zdroj www.platy.sk). Súd vychádzal zo stanovenia hrubého mesačného platu. Pokiaľ by sa vychádzalo z hrubého priemerného mesačného platu stolára 1900 € ako stret rozmedzia, keďže povinný nie je o začiatovník, ale s už určitými kvalifikačnými predpokladmi. Pri stanovení čistej mzdy, vychádzal súd odvolací z hrubej mzdy 905 € mesačne odpočítajú sa sociálne a zdravotné odvody pre zamestnanca vo výške 13,4 %, čo by predstavovalo 127 €, daňový základ po odvodoch by predstavoval sumu 823 €. Pre väčšinu príjmov by sa mala uplatňovať ešte 19 % daň, či 62 €. V čistom vyjadrení by potencionálna mzda povinného v pozícii stolára v regióne J. s prihliadnutím na to, že má jednu vyživovaciu povinnosť ako plnoleté dieťa mohla byť v sume od 800 € až do 850 € mesačne, pokiaľ súd vychádzal zo sumy 600 € až 700 € je to akceptovateľné, pretože ide o stanovenie potencionálneho príjmu. Samozrejme aj odvolací súd považuje stanovené mesačné výživné za výživné je odrazom posúdenia individuálnych skutkových okolností danej veci. Odvolací súd tak ustálil potencionálny príjem otca vyjadrený ako reálny mesačný príjem, z čoho možno usudzovať, že ide o čistý príjem, ktorý môže dosahovať za splnenia podmienok podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine (po odpočítaní zálohy na daň z príjmov a odvody na poistné do Sociálnej poisťovne a zdravotnej poisťovne). So zarátaním invalidného dôchodku, ktorý dosahuje povinný je možné ponechať stanovenú výšku výživného v rozsahu, ako ju určil súd prvej inštancie.

39. Je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o stránku, napríklad Profesia.sk ponúka sa práca aj v iných pozíciách, napríklad v čiastočne skrátených pracovných úväzkoch, kedy je možnosť vykonávať prácu v rozmedzí dosahovania podobného príjmu ako ju stanovil súd prvej inštancie. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti SR z roku 2024, ktorého cieľom je zjednotiť postup pri určení výživného (<https://www.justice.gov.sk/aktualne-temy/ministerstvo-spravodlivosti-sr-zjednocuje-postup-pri-urceni-vyzivneho/>). Na dané odporúčacie tabuľky súd prihliadol .

40. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku odvolateľa, že nie je možné v prejednávanej veci hľadiť na iný príjem povinného než reálne má, pretože nebolo preukázané, že sa vzdal výhodnejšieho zdroja príjmov alebo že zavinil stratu zamestnania. Je potrebné uviesť, že v rámci výživného je záujem zákonodarcu daný na tom, aby v rámci majetkových vzťahov odvodených od príslušných osobitných rodinnoprávných vzťahov boli uspokojené potreby subjektov týchto vzťahov a siaha až do tej miery, že umožňuje hodnotiť jeho životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah (porovnaj rozsudok KS X. sp. zn. 6CoP 3/2018 zo dňa 30.05.2018). V prejednávanej veci je posudzovaný príjem povinného z platenia výživného ako potencionálny z dôvodu, že napriek jeho zníženej miere schopnosti je na jeho strane možnosť dosahovať ešte iný príjem než je len invalidný dôchodok.

41. Súd prihliadol aj na príjmové pomery matky, ktorá je taktiež nositeľkou vyživovacej povinnosti.

42. Zvýšené výživné zodpovedá príjmovým pomerom otca rešpektujúc pritom prednosť výživného pred ostatnými výdavkami povinného rodiča. Vzhľadom na to, že nezdieľa oprávnená spoločnú domácnosť s povinným, tento neprispieva iným spôsobom na jej výživu než len finančným plnením je daný rozsah výživného stanovený správne práve s prihliadnutím aj na dané kritérium. Samozrejme, že pri plnoletých deťoch je rozsah osobnej starostlivosti oveľa nižší ako pri maloletých deťoch ale predsa rodičia poskytujú bežne plnoletým deťom určité plnenie nemateriálnej podoby.

43. Odvolací súd vzhľadom na vyššie opísané dôvody potvrdil rozsudok v jeho napadnutom rozsahu ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP, keďže nevzhladol dôvodnosť podaného odvolania, tiež dôvod, ktorý by rozumne a spravodlivo argumentoval zníženie výživného oproti súdom prvej inštancie určenej sume. Námietky nesmerovali k výške dlžného výživného a lehote jeho splatenia.

44. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP v spojení s ustanovením § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhladol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

45. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).